Κοινωνική δικτύωση και αντικοινωνική πόλωση (Ανδρέας Σταλίδης)

Categories : ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Date : 13 Φεβρουαρίου, 2017

Παλαιότερα στη στήλη αυτή έγινε αναφορά στο υπόβαθρο συμπεριφοράς, το οποίο εξηγεί προκαταλήψεις, ασυνέπειες και αντιφάσεις («Εστία» 15.11, 29.11 και 13.12), σε σχέση με τις απόψεις περί κοινωνικών και πολιτικών ζητημάτων.

Με χρήση ορισμένων παραδειγμάτων επισημάνθηκε η εγγενής δυσκολία του ανθρώπου να επιχειρεί να δει τα πράγματα από διαφορετικές οπτικές γωνίες (κάτι που συσχετίζεται και με την ευφυία του), καθώς και η δυσκολία να δεχθεί ένα νέο δεδομένο χωρίς να το εντάξει αυτομάτως σε κάποιο ήδη επεξεργασμένο σκεπτικό. Σήμερα θα δούμε **πώς η τεχνολογία επιτείνει αυτό το φαινόμενο και μάλιστα λειτουργεί μακροπρόθεσμα ως καταλύτης για την κοινωνική πόλωση**.

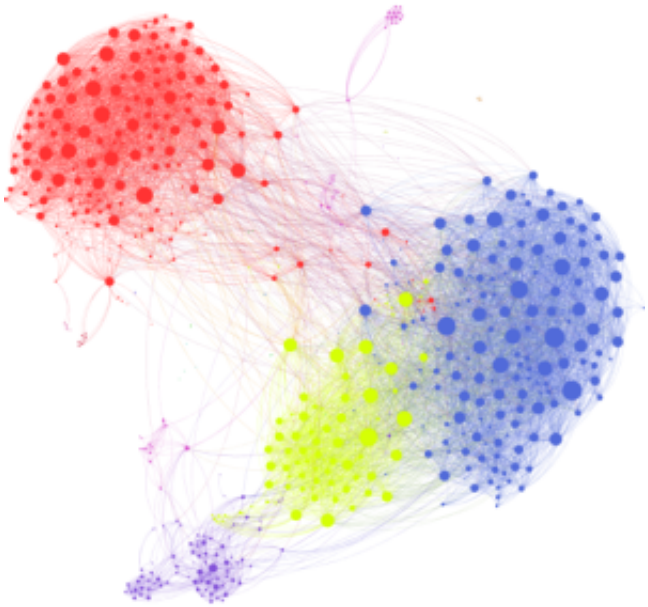

Ο κόσμος της επικοινωνίας είναι εντελώς διαφορετικός σε σχέση με λίγες δεκαετίες νωρίτερα. Η αυτοκρατορικών διαστάσεων επιρροή των παραδοσιακών μέσων μαζικής ενημέρωσης – κάποτε ήταν οι εφημερίδες, πιο πρόσφατα οι τηλεοπτικοί σταθμοί – έχει παρέλθει ανεπιστρεπτί. Σήμερα ζούμε στον αστερισμό των μέσων

«Κοινωνικής Δικτύωσης».

Η ταυτόχρονη υποβάθμιση των μεγάλων ΜΜΕ και σε αξιοπιστία και σε μερίδιο αγοράς έχει εκνευρίσει τους ιθύνοντες. Οι σπασμωδικές αντιδράσεις τους δυσχεραίνει τη θέση τους, διότι απωθεί περισσότερο το κοινό τους. Πέρα από αυτό το κρατούμενο, ας δούμε τα πράγματα από την πλευρά του παραλήπτη της ενημέρωσης. Η τεχνολογική επανάσταση του άλλαξε τον ρόλο. Δεν είναι πλέον απλός παραλήπτης. Είναι εν δυνάμει αναμεταδότης ή ακόμα και πηγή πληροφόρησης.

Η χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης δεν γίνεται όμως μόνο για εναλλακτική ενημέρωση. Γίνεται και για την εμπέδωση νέων ταυτοτήτων και την ικανοποίηση της έμφυτης τάσης του ανθρώπου να συγχρωτίζεται ομοίους του. Ο χρήστης επιλέγει εύκολα και γρήγορα ομάδες με κοινά ενδιαφέροντα, κοινές απόψεις, κοινές προσεγγίσεις σε όσο ειδικά θέματα και αν αυτές αφορούν. Άνθρωποι που έχουν γοητευτοί από το ίδιο βιβλίο, την ίδια ιστορική προσωπικότητα κλπ, μοιράζονται εύκολα τις σκέψεις τους.

Από κει και πέρα, η τεχνολογία δημιούργησε ειδικούς στοχευμένους έξυπνους αλγόριθμους, οι οποίοι προσπελάζουν αυτή τη συμπεριφορά των χρηστών και γνωρίζουν τι τους αρέσει και τι όχι. Έτσι, εμφανίζοναι συχνότερα στις οθόνες τους απόψεις φίλων τους ή τρίτων με τις οποίες θα συμφωνούσαν. **Αυτό μεταφέρει το κέντρο βάρους ολοένα και κοντύτερα στις πεποιθήσεις τους, και μακρύτερα από το κέντρο βάρους της κοινωνίας στην οποία ανήκουν. Έτσι, συγκροτείται μία ψευδαίσθηση ορθότητας, από την οποία χρειάζεται επιπλέον κόπος για να ξεφύγει κανείς.**

Η αντιμετώπιση των αντίθετων απόψεων γίνεται περισσότερο μανιχαΐστικά και πολωτικά. Ο ψύχραιμος διάλογος γίνεται ακόμη σπανιότερος. Το αποτέλεσμα είναι μία πολυπολική κοινωνία χωρίς διάθεση – ούτε επαρκή εφόδια ίσως – για να παρατήσει κανείς τη θέση του και να επιχειρήσει να δει τα πράγματα από μία διαφορετική οπτική και άπ-οψη. Οι άνθρωποι οδηγούνται στο να πλειοδοτούν μεταξύ ομοίων αντί να πλουτίζουν τη σκέψη τους λαμβάνοντας υπόψιν εναλλακτικές ερμηνείες όσων πιστεύουν. Ενίοτε απορρίπτουν και την ανάγνωση ακόμα αντίθετων απόψεων.

Όπως με όλα τα εργαλεία, έτσι και με την τεχνολογία, η χρήση κάνει τη διαφορά. Η προσφορά εύκολης πρόσβασης σε πληροφορίες συνοδεύεται από τον κίνδυνο ότι ο κόσμος αντί για μεγαλύτερος μπορεί να γίνεται μικρότερος. Απαιτείται πολλαπλάσιος κόπος από τον άνθρωπο του 21ου αιώνα να διαλεχθεί ψύχραιμα με τους γύρω του και να αντλήσει από αυτούς στοιχεία συγκρότησης της προσωπικότητάς του.

(Δημοσιεύθηκε στην Εστία 24.1.2017. Πηγή: antibaro.gr)